

EXPOSICIÓ TEMPORAL

Dossier de premsa

Desembre 2017

Adolf Loos Espais Privats

Museu del Disseny de Barcelona

Del 14 de desembre de 2017 al 25 de febrer de 2018

Museu del Disseny de Barcelona (Sala A)

Museu del Disseny
de Barcelona

Ajuntament
de Barcelona

1. Presentació

Pilar Vélez, directora del Museu del Disseny

1.1. Introducció

Pilar Parcerisas, comissària

1.2. L'exposició en xifres

2. La Viena de 1900

3. Àmbits de l'exposició

Àmbit 1. Otto Wagner i la Secession

Àmbit 2. La crisi de l'espai domèstic

Àmbit 3. Espais masculins i femenins

Àmbit 4. Forma i funció en el mobiliari

Àmbit 5. Els interiors: construir, habitar i usar

Àmbit 6. Tradició i modernitat

4. Activitats al voltant de l'exposició

5. Selecció d'imatges

6. Informació pràctica i contactes

Una coproducció de:

1 Presentació

«Adolf Loos. Alliberà la humanitat de treballs inútils».

Amb aquest epitafi escrit pel mateix Loos l'arquitecte deixava constància de la seva voluntat i treball al llarg dels anys en pro d'una arquitectura útil i plenament al servei de l'usuari. Però, per què Adolf Loos al Museu del Disseny de Barcelona? En un museu de l'objecte, de l'objecte quotidià, útil, de l'objecte per viure, com és el mobiliari que rodejava a l'arquitecte i les reflexions sobre el valor d'aquest, que pot ser funcional, simbòlic, ornamental, o diversos aspectes alhora, les consideracions de Loos hi tenen tot el sentit, sobretot ara que tenim sobre la taula el tema de les relacions entre artesania, disseny, art, tradició i innovació... Per tant, poder presentar una exposició dedicada al nou concepte d'"espai privat" i on els materials de revestiment i els mobles "útils" en són els protagonistes, ens satisfà i creiem que és una oportunitat per endinsar-nos en una figura de referència de la modernitat, que encara avui suscita discussions i noves interpretacions.

Loos és l'arquitecte dels espais privats, creador d'espais íntims i confortables, i d'exterior, simples, plans, nus, nihilistes, fugint de les falses aparences. Loos era un filòsof del viure íntim, personal, capaç de construir una manera de viure, un lloc on qui l'habitava pogués trobar-se a si mateix. Això ens explica la importància que atorgava als materials amb què revestia els interiors, ja que els considerava la seva veritable decoració. Sempre contra la imitació, és a dir, contra la falsedat, recuperant allò que la tradició té de bo, substituint l'ornament superflu afegit per la qualitat dels materials.

De fet, Barcelona i Viena del 1900 tenen molt paral·lelisme per la voluntat de regeneració i modernitat del món cultural i l'ascens del nou món burgès, atractius pel contingut intel·lectual i artístic que mirava de regenerar la cultura i crear un món nou. L'arquitectura i el disseny foren uns dels camins per aconseguir-ho. De fet, ambdues ciutats havien iniciat uns canvis urbanístics profunds, a Barcelona amb el Pla Cerdà i a Viena amb l'organització de la Ringstrasse, veritable aparador sociocultural de la ciutat.

El Museu del Disseny de Barcelona mostra l'exposició més completa de Loos fins ara, amb més de 218 peces entre les que hi trobem majoritàriament mobles concebuts o seleccionats per Loos entre el 1899 i el 1931, alguns d'ells anglesos, atesa la seva admiració pel moble anglès, que considerava molt ben resolt per a les seves funcions.

La fortuna de poder comptar amb les fotografies d'època ha contribuït a la comprensió dels interiors i ens ha permès identificar-ne el mobiliari per poder cercar-lo i, fins i tot, en alguns casos arribar a reconstruir-los gairebé complets, per tal d'evocar l'atmosfera de l'espai privat i facilitar la comprensió d'allò que Loos defensava i feia realitat. Així doncs, aquesta exposició és una veritable oportunitat per conèixer de prop una selecció nombrosa i molt representativa del mobiliari amb què Loos convertia els interiors en "espais privats", personalitzats, que plaguessin els seus habitants. De fet, com dèiem, aquesta és l'exposició que fins ara ha presentat més mobles fonamentalment dissenyats o fets servir per Loos en els seus projectes, gràcies a la col·laboració especial del Sr. Julius Hummel, galerista d'art, col·leccionista i bon coneixedor de l'obra de Loos, i el comissariat de Pilar Parcerisas.

L'exposició és una coproducció del Museu del Disseny de Barcelona i de l'Obra Social "la Caixa". Les obres procedeixen de nou prestadors: The Albertina Museum (Viena), Wien Museum, Architekturmuseum der Technischen Universität de Munich, Col·lecció Julius Hummel (Viena), Col·lecció Markus Kristan (Viena), Col·lecció Ernst Poil (Viena), J. & L. Lobmeyr (Viena), CCCB (Barcelona) i una col·lecció particular del Regne Unit.

Com a museu de les arts de l'objecte i el disseny, la figura excepcional de Loos ens interessa com a pont justament entre la tradició artesanal molt valorada per ell i el primer disseny modern, i com a pretext valuós per explicar com els objectes són en una bona part els veritables «animadors» de l'interior de les llars: mobles, llums, catifes i encara més, la xemeneia, contribueixen al benestar quotidià a la llar.

Volem cloure aquestes ratlles amb una frase d'un escrit de Loos de 1910 que resumeix molt bé el sentit de l'exposició: "La casa ha de plaure a tots, contràriament a l'obra d'art, que no ha de complaure ningú. L'obra d'art és un assumpte privat de l'artista. La casa no ho és.» És a dir, una cosa és l'art, i l'altra l'arquitectura i el disseny.

Pilar Vélez

Directora del Museu del Disseny de Barcelona

1.1 Introducció.

Adolf Loos va donar resposta des de l'arquitectura i el disseny a la crisi ètica i estètica de la societat de la Viena *fin-de-siècle*. Les façanes historicistes i ornamentades de la Ringstrasse promogudes per la decadent monarquia dels Habsburg esdevingueren la pell que separava l'àmbit teatralitzat de la vida pública de l'àmbit degenerat de la vida privada. En tornar dels Estats Units, Loos va introduir la cultura angloamericana mitjançant els seus escrits a la premsa i a la revista *Das Andere* (1903), on qüestionava els costums i l'ús dels objectes quotidians.

Es rebel·là contra els seus contemporanis de la Secessió i la Wiener Werkstätte, que volien convertir la vida en art prenent com a models elements abstractes de la naturalesa. Va partir de la Viena d'Otto Wagner i la Secessió per radicalitzar la seva posició antiornament, que expressà a la seva famosa conferència *Ornament i delictes* (1908).

Loos s'enfrontà als espais interiors burgesos, plens d'objectes decoratius però inútils, i va proposar de crear-ne uns que protegissin la intimitat de l'individu de l'exterior per tal de resoldre l'escissió entre l'ésser individual i l'ésser social. Mitjançant el mètode del denominat *Raumplan*, creà uns espais continus en vertical que permetien diverses altures segons l'ús, i amb l'*enfilade* establí la continuïtat de l'espai en horitzontal. Segons ell, la façana era la cara masculina de l'arquitectura, i la interior, la femenina.

Un recorregut per interiors de cases privades i espais comercials d'Adolf Loos, a partir de les fotografies de l'època i del mobiliari que s'ha pogut identificar, ens mostra des del Café Museum (1899) fins a la Vila Müller (1930-1931), amb mobles que tan aviat dissenya personalment com pren de models ja existents pel seu confort i la seva funcionalitat. L'arquitecte s'ocupa de l'«immoble», i l'artesà, del «moble», diu Loos. No utilitza mai mobles «moderns» i poc útils. Admirador del moble anglès, prefereix l'estil Chippendale, Hepplewhite, la butaca New Shaped Easy Chair de Hampton & Sons i cadires de vímet. Fa servir cadires Liberty, butaques Biedermeier i sofàs Chesterfield, taules d'influència turca, tamborets egipcis i catifes orientals. Algunes agrupacions de mobles constaten el seu eclecticisme de mirada postmoderna.

L'exposició mostra tots aquests aspectes de l'obra de Loos mitjançant dibuixos, plànols, fotografies, maquetes i mobiliari. Si bé el recorregut dona prioritat als interiors, es tanca amb un àmbit dedicat als exteriors, a les façanes mínimes i a projectes no realitzats, entre els quals hi ha el Chicago Tribune Column (1922), un gratacel de granit negre en forma de columna dòrica, referent rellevant per a l'arquitectura postmoderna.

Pilar Parcerisas
Comissària de l'exposició

1.2 L'exposició en xifres

- Aquesta és, fins a l'actualitat, l'exposició **més completa** d'objectes i mobiliari d'Adolf Loos.
- Consta de **6 àmbits**: Otto Wagner i la Secessió; la crisi de l'espai domèstic, espais masculins i femenins; forma i funció del mobiliari; els interiors: construir, habitar i usar, tradició i modernitat.
- L'exposició està composta per **120 mobles**, entre les quals destaquen més de 50 cadires, butaques i tamborets, 13 làmpades, 21 taules, escriptoris i tocadors, armaris, llibreries i objectes de mida menor, com rellotges, gots, decantadors, miralls, penjadors, entre molts altres. La mostra es complementa, a més, amb material de tipus documental: dibuixos i litografies (53); fotografies (24); llibres (11); manuscrits (1) i maquetes tant de projectes realitzats com d'altres no reeixits.
- Els interiors es presenten mitjançant la reproducció de fotografies de gran format, per tal de transportar el visitant a l'interior dels espais creats per Loos.
- Aquesta mostra ha estat possible gràcies a la participació de **9 prestadors**: Col·lecció **Julius Hummel (Viena)**, The Albertina Museum (Viena), Wien Museum, Architekturmuseum der Technischen Universität de Munich,, Col·lecció Markus Kristan, Col·lecció Ernst Poil (Viena), J. & L. Lobmeyr (Viena), CCCB (Barcelona) i una col·lecció particular del Regne Unit.
- L'exposició és una coproducció del Museu del Disseny de Barcelona i de l'Obra Social "la Caixa".
- Del **28 de març fins al 24 de juny de 2018** la mostra viatjarà a CaixaForum Madrid.
- Un catàleg de **284 pàgines** sobre l'exposició i la figura de l'arquitecte estarà disponible pel visitant en 3 idiomes: català, castellà i anglès. Hi consten textos de 8 autors: Beatriz Colomina, Markus Kristan, Christian Kühn, Juan José Lahuerta, Christopher Long, Eva B. Ottilinger, Pilar Parcerisas i Pilar Vélez.
- La mostra compta amb diversos espais: **l'espai educatiu** dedicat a les famílies amb nens i nenes on poder recrear els espais interiors de Loos, i **l'espai de coneixement** que facilita un millor aprofundiment en els continguts i el discurs de l'exposició amb bibliografia per a consultar.
- Una **conferència inaugural** a càrrec de la comissària Parcerisas obrirà la mostra el 13 de desembre i un cicle de **tres conferències** a càrrec d'experts en la matèria com Josep Quetglas, Juan José Lahuerta i Andrés Alfaro Hofmann.

2. La Viena de 1900

Conèixer Adolf Loos és conèixer també el moment històric en què va viure i que va influir en la configuració del seu ideari. Aquest moment va ser la Viena de *fin-de-siècle*, una de les ciutats reials més influents i poderoses d'Europa, que significà un gran canvi, de la complexa configuració social amb les migracions de treballadors del camp a la ciutat i l'augment de la burgesia industrial, amb uns valors basats en el diner i les propietats.

Era moment de nous temps, amb els "nervis moderns" ("Nervösitäten") que portaven a la ciutat la llum elèctrica, el ferrocarril, el metro, les comunicacions i empenyien les grans ciutats a transformar-se, a enderrocar muralles i eixamplar-se. Viena també ho va fer amb la construcció de la **Ringstrasse** (1858-1888), aparador dels edificis més emblemàtics de l'esfera pública: el nou Palau Imperial, el Parlament, l'Òpera i el Teatre Imperials, entre altres. Les façanes de la Ringstrasse van esdevenir el símbol de l'emmalaltit espai públic vienès, una màscara que separava l'àmbit degenerat de la vida privada i l'espai teatralitzat de la vida pública.

La resposta a aquesta Viena decadent i estantissa vindrà de part d'una jove generació d'artistes, intel·lectuals, estetes i moralistes que intentaran donar resposta des de l'art i la cultura a un món que s'enfonsa davant la seguretat que havia representat la monarquia en el passat. Les respostes crítiques al món burgès es van trobar en la rebel·lió de la psicoanàlisi, en la nova arquitectura i el disseny, en la filosofia del llenguatge, en el dodecafonisme, en l'ús de la paraula, en l'art: Sigmund Freud, Karl Kraus, Arnold Schönberg, Adolf Loos, Ludwig Wittgenstein, Oskar Kokoschka.

Influència i referent per Loos: Otto Wagner

En arquitectura i urbanisme, el referent clau per a Adolf Loos a Viena es Otto Wagner (1841-1918), que encarna la transició de l'historicisme a la nova arquitectura de les grans ciutats, marcant un punt d'inflexió entre classicisme i modernitat, construint adaptant-se a l'home modern i les noves estructures socials i econòmiques generades per la industrialització i el capital. Ell serà el responsable de les estacions de metro de Viena (1894-1899).

A partir del 1890, Wagner busca donar resposta a quina ha de ser l'arquitectura de la modernitat amb el "Nutz-Stil", l'estil del que és útil. Demanarà coherència entre essència i aparença, amb les conseqüències que això tenia entre interior i exterior.

Tot i col·laborar amb la Secessió, Wagner acabà per fer el trànsit de l'historicisme a la modernitat i s'alliberà dels ornaments naturalistes per abraçar façanes radicalment austeres en els darrers edificis de vivendes que construï. Reivindica la unió de l'arquitecte amb l'enginyer, dues figures que s'havien separat al segle XIX i que havien deixat a l'arquitecte l'embelliment artístic dels edificis, i volia dir donar-li novament el control total de l'obra i de l'originalitat de la construcció.

La Secessió i els seus crítics

Adolf Loos, després del seu pas per Amèrica i Anglaterra entre 1893 i 1896, es troba una Viena que reacciona a l'historicisme des de l'esteticisme amb un nou projecte de renovació artística. Es tracta de la Secessió, fundada el 1897 per Gustav Klimt, Joseph M. Olbrich, Josef Hoffmann i Koloman Moser. Crearen un món nou, basat en la fantasia, en la genialitat de l'artista, sense arrels històriques i recorrent a l'abstracció a partir de les formes de la naturalesa com a ornament. L'art havia d'envair la vida. "A cada època el seu art, a l'art la seva llibertat", frase inscrita al frontó de l'edifici blanc coronat per una cúpula daurada de la Secessió dissenyat per Joseph M. Olbrich.

Loos, juntament amb altres com Karl Kraus, Arnold Schönberg, Ludwig Wittgenstein o Oskar Kokoschka, es rebel·la contra aquest moviment elitista i poc funcional. Segons Loos, l'aplicació de l'ornament és forçar que el material digui una mentida, per tant pren partit pels objectes industrials, seriats, per a l'ús de tothom. Loos distingeix l'"art" de l'"artesà", valora la tradició constructiva que ve dels clàssics i l'ofici - "l'arquitecte és una paleta que sap llatí" - nega la visió de l'artista o l'arquitecte com a geni i es considera el servidor d'un usuari que ha de poder construir la seva vida en la intimitat. La seva posició contrària a l'ornamentació contribuï, mitjançant el principi de racionalitat, a una ètica en la construcció i a una arquitectura destinada a preservar la intimitat des d'un retorn a un ordre lògic basat en l'ús de l'espai habitable i dels objectes, i en la recerca d'una "veritat".

Un nou concepte: l'espai interior

L'acceptació de les noves regles de producció industrial en sèrie, la separació del lloc de treball del de l'habitatge fa sorgir la casa particular, a l'interior de la qual Loos exercirà la seva excel·lència creativa. En Loos l'interior es transforma en alguna cosa "conceptual" on convergeixen el construir, l'habitar i l'utilitzar. De fet, de Heidegger ve que "Construir [bauen] significa originàriament habitar, romandre, residir-hi. L'arquitecte només ha d'acompanyar i propiciar que existeixi aquest espai.

Elimina dels interiors burgesos els objectes inútils i ofereix un espai buit, on el mobiliari juga un paper distributiu i molt vinculat a la funció de l'espai: mobles de cantonada que ofereixen intimitat i recolliment, llits i armaris encastats, miralls que engrandeixen l'espai, finestres interiors que deixen passar la llum i que obliguen a mirar el dins i no el fora, taules i cadires que creen ambients entorn d'una llar de foc com espai públic de la casa i, en definitiva, omple els interiors d'un repertori de mobles funcionals ja existents o personalitzats per ell mateix.

La major aportació d'Adolf Loos ha estat la de crear un nou concepte d'"interior", que protegeix l'individu dins un espai confortable, que trenca amb la distribució d'habitacions per crear uns espais continus i oberts, en vertical mitjançant el Raumplan, sistema de diverses alçades segons l'ús, o en horitzontal, utilitzant l'"enfilade", amb habitacions alineades una darrera l'altra, tot creant efectes visuals en perspectiva en forma de passadís seqüencial sense portes que permet veure el primer espai i l'últim a la vegada (Casa Rufer, 1922). Loos parteix de la idea del cub buit per crear un conjunt d'espais de diferents altures segons l'ús de qui l'habita, buscant certa teatralitat de l'espai, on l'obra és representada per qui hi viu, sent per tant el <<buit loosià>> una obra permanentment inacabada.

"No projecto plans, ni façanes, ni seccions. Projecto espai. En realitat, no hi ha ni planta baixa, ni pis superior ni subsòl, només hi ha espais (peces) que es comuniquen, vestíbuls, terrasses. Cada peça (espai) necessita una altura determinada. la del menjador difereix de la de l'oficina. És per la qual cosa els sostres tenen alçades diferents. Es d'unir els espais entre ells de manera que el passatge sigui imperceptible i natural, però de la manera més eficaç".

La creació d'aquest espai permet que l'individu desenvolupi el seu esperit (Geist) lliurement a l'interior. Al mateix temps, respon a criteris de racionalitat i d'economia de mitjans, la bellesa i el valor dels materials, i a dues de les lleis importants en l'arquitectura de Loos: "la llei del revestiment" i "la teoria del vestit". L'interior és com una funda, un vestit que resguarda l'individu i dona solució a l'escissió entre l'ésser individual i l'ésser social. El revestiment pot ser amb materials tous, com estores, cortines, teixits, entapissats; però també durs, com el marbre, el granit i els totxos que emmarquen les llars de foc; o semidurs, com les fustes elegants que folren les parets. Els materials de construcció i de revestiment són ja la decoració. No cal afegir cap més element. És una arquitectura que va a la recerca de la "veritat" i que a partir de l'interior construeix l'exterior, un embolcall discret que elimina l'opulència, sovint amb façanes llises revocades en calç com en la tradició vienesa, com les finestres de llum: "La casa ha de semblar discreta per fora, i ha de revelar tota la seva riquesa per dintre", diu Loos.

Al final de la seva vida, se sent satisfet amb la seva lluita contra l'ornament. Ha aconseguit ser aquell arquitecte de la "tabula rasa" que deia Karl Kraus. I així ho va voler deixar escrit al seu epitafi: "Adolf Loos. Alliberà la humanitat de treballs inútils".

3. Àmbits de l'exposició

Àmbit 1. Otto Wagner i la Secessió

Otto Wagner inicia a Viena el trànsit de l'historicisme a la modernitat. Defensa la gran ciutat moderna i l'adaptació de l'arquitectura i l'urbanisme a l'home modern, abocat a l'economia. Reclama que la forma respongui a la funció i crear objectes pràctics a partir de tecnologies modernes i nous materials de construcció. Els artistes de la Secessió es refugien en una ornamentació amb motius abstractes inspirats en la natura i pretenen transformar la vida en art. Això és visible en algunes peces dels seus membres com ara les cadires de Hoffmann, amb formes que no responen a cap tipus del valor pràctic que defensava Loos, que creia que els mobles de la casa, els accessoris, havien de respondre a la psique de l'home nou. Adolf Loos s'imposarà a aquesta situació amb la seva radical postura contra l'ornamentació.

En aquest espai també es podrà veure mobiliari d'altres artistes de la Secessió, així com fotografies de les obres d'Otto Wagner, precursor de Loos, com varies vistes de la Postsparkasse (Caixa d'Estalvis de Correus, 1903-1906), situada a la Ringstrasse i amb la qual Wagner reivindica la unió de l'arquitecte amb l'enginyer, dues figures que s'havien separat al segle XIX i que havien deixat a l'arquitecte l'embelliment dels edificis.

Complementen l'espai altres materials com llibres, cartells i dibuixos que expliquen el context històric i la feina de coetanis de Loos, així com un exemplar de Das Andere (1903), la revista que va fundar l'arquitecte i que farà servir com aparell crític on qüestionarà la forma de viure burgesa de l'època, la inutilitat ornamental dels objectes quotidians i on compararà la cultura occidental del nou món, Anglaterra i Amèrica, amb la Viena imperial.

Cadira de fusta, 1906
Josef Hoffmann
Col·lecció J Hummel
Foto: Gisela Erlacher

Retrat Adolf Loos, 1927
Atelier Trude Fleischmann
Col·lecció J Hummel
Foto: Gisela Erlacher

Àmbit 2. La crisi de l'espai domèstic

Loos revoluciona l'arquitectura vienesa a l'entorn de 1900 amb el Café Museum, anomenat també "Café Nihilismus", per la posició de negació dels valors predominants de l'època. L'arquitecte obre un local lluminós, renuncia a tota decoració, dissenya les cadires adaptant un model Thonet amb corba el·líptica que les fa més lleugeres i que envolten taules rodones de marbre separades suficientment per crear un ritme a l'interior del local. Aquests indrets creaven una ambigüitat entre l'espai públic i el privat com una fugida del fals món burgès cap a una major democratització dels espais de trobada.

A la Casa Turnowsky, Loos dissenya nous mobles en blanc d'aire minimalista, amb sanefes estriades de cornisa clàssica, que tant aplica a armaris com a marcs de mirall que també es podran veure a la mostra.

Casa Turnowsky
Adolf Loos
The Albertina Museum, Vienna

Llum de sostre de la vivenda Turnowsky, 1900
Utilitzada per Adolf Loos
Col·lecció J Hummel
Foto: Gisela Erlacher

Escriptori 1898/1899
Adolf Loos
Col·lecció J Hummel
Foto: Gisela Erlacher

Àmbit 3. Espais masculins i femenins

Amb la creació dels interiors Adolf Loos preserva la intimitat de l'individu de l'esfera pública. Així, la façana exterior és masculina i respon a la moral pública, mentre que l'interior és femení, protegeix la intimitat i és escenari de les pròpies vivències. Als espais interiors, també s'hi pot veure aquesta separació de gènere. Les biblioteques, els despatxos, xemeneies... habitacions que poden considerar-se de vocació pública a l'interior i que queden fora de tràfec del dia a dia domèstic, són masculins. En canvi, els espais més íntims, alcoves o dormitoris destinats a la sexualitat i la reproducció, són femenins. De fet, aquests no només són espai visual, sinó també de sensacions tàctils, fins a cert punt hàptiques, relacionant-se amb el concepte de **"inframince" (infralleu)**, que van des de la fredor del marbre a la calidesa de la catifa, del granit polit al rugós, del teixit llis al pelut, de les cadires i butaques amb diferents entapissats, -seda, cuir, vellut o altres teixits- a les singularitats de les diferents fustes, però també té a veure amb els miralls, tan usats per Loos en els interiors.

Aquesta aproximació entre arquitectura i gènere i les seves diferències es poden veure en el contrast entre un despatx d'oficina i alguns dels mobles que hi haurà a la mostra, com escriptoris, butaques o llibreries, normalment fets de fustes més fosques, en contraposició amb els mobles d'entorn per a la dona, com tocadors, normalment de colors més suaus, o amb el revestiment sensual del dormitori de Lina Loos, la seva primera muller, la qual es podrà reviuire a través d'una gran fotografia que la reproduceix.

Despatx Casa
Friedman
The Albertina
Museum,
Vienna

Butaca, 1907
Utilitzada per
Adolf Loos /
F.O.Schmidt
Col·lecció
Hummel, Viena.
Foto: Gisela
Erlacher

Habitació Lina Loos
The Albertina Museum, Vienna

Àmbit 4. Forma i funció en el mobiliari

Loos construeix arquitectura per al seu ús, i així mateix els objectes que formaran part d'aquests ambients estan pensats en clau d'ús en el present, sense raons estètiques afegides, com es podrà veure a la selecció d'objectes d'aquest àmbit, alguns dissenyats per ell i d'altres elegits per a l'ús dels seus projectes. L'home modern ha d'aprofitar els bons dissenys ja existents fets per l'artesà en l'objecte d'ús quotidià. L'arquitecte, diu Loos, s'ocupa de l'immoble, mentre l'artesà del "moble". Mai no va utilitzar mobles "moderns" i poc útils. Preferia l'estil Chippendale, Heppelwhite, la butaca New Shaped Easy Chair de Hampton & Sons i les cadires de vímet. Emprava cadires Liberty que es podran veure a la mostra, butaques Biedermeier i sofàs Chesterfield, taules d'influència turca, tamborets egipcis i catifes orientals. Algunes agrupacions de mobles constaten el seu eclecticisme de mirada postmoderna.

També s'hi podrà veure una maqueta de la Casa Steiner (1910), la qual representa la filosofia Loos, amb una façana austera i que és el resultat del seu interior i amb finestres que no ho són pròpiament, sinó espais de llum que serveixen per a il·luminar els interiors.

Interior de la planta baixa de la botiga Knize, 1910/1913
The Albertina Museum, Vienna

Làmpada de sostre 1905-1913
Adolf Loos
Col·lecció Hummel, Viena.
Foto: Gisela Erlacher

Cadira de fusta corbada, 1899
Adolf Loos,
Col·lecció Hummel, Viena.
Foto: Gisela Erlacher

Àmbit 5. Els interiors: construir, habitar i usar

Loos qüestiona la forma de viure burgesa de la Viena de l'època i la compara la cultura occidental del nou món, Anglaterra i Amèrica, amb l'aire resclosit de la Viena imperial. Loos retorna l'arquitectura als seus orígens essencials, on construir i habitar coincideixen, i considera la inutilitat ornamental dels objectes quotidians burgesos, esdevenint promotor de la senzillesa i el valor d'ús.

A l'interior, el "jo sóc" de l'individu pot fer-se realitat. L'interior retrata l'arquitectura com a espai d'ús, buit, teatralitzat i permanentment inacabat, per omplir amb vivències. Hi projecta la màxima confortabilitat, el revesteix amb materials durs com el marbre, però també amb materials tous, com teixits i estores, amb colors pàl·lids, roses pastel, blaus i verds que donen un toc femení a l'interior. La relació "arquitectura" i "sastreria" s'expandeix als establiments comercials.

Com a mostra d'això es podran veure les maquetes de la Casa Rufer (1922) i la Casa Müller (1930), ambdues partint de la idea d'un cub que afavoreix el repartiment de les masses i des d'on es busca el buit interior per a crear un espai d'alçades diferents segons l'ús que li doni qui l'habita. Això fa que no hi hagi ni planta baixa, ni pis superior ni subsòl, ja que cada zona té l'alçada que necessita i els espais s'uneixen de manera natural i això es reflecteix a l'exterior amb la màxima senzillesa possible.

Interior Cafè Kapua
The Albertina Museum, Vienna

Interior Casa Müller
The Albertina Museum, Vienna

Cadira de braços del Cafè
Capua, 1913
Adolf Loos
Col·lecció Hummel,
Viena.
Foto: Gisela Erlacher

Taula, 1913
Adolf Loos (atribuïda)
Col·lecció Hummel,
Viena.
Foto: Gisela Erlacher

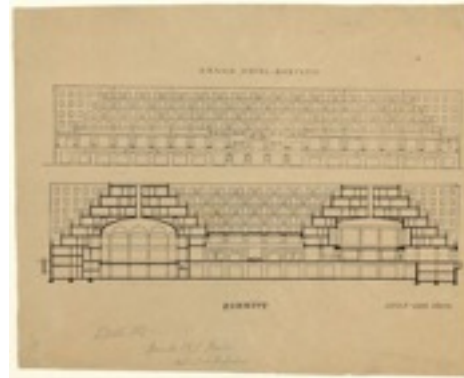
Àmbit 6. Tradició i modernitat

Adolf Loos reivindica l'ofici en l'arquitecte i la tradició constructiva, ja que considera que no cal inventar res, sinó només construir segons la tradició i les millores tècniques de cada època: "L'arquitecte és un paleta que sap llatí", diu. D'aquí l'ús de la columna dòrica o de la piràmide com a base constructiva. A ulls de la postmodernitat és un referent el projecte del Chicago Tribune Column, un edifici en forma de columna dòrica, revestit de granit negre sobre un pedestal cúbic que, il·luminat, sembla una làmpada.

En aquesta àrea es podran veure esbossos i maquetes de projectes inèdits que mai no es van acabar de realitzar, com l'esmentada anteriorment del Chicago Tribune Column o la casa de la cantant Josephine Baker (1927) a París, en què l'espai interior buit és una gran piscina i el revestiment de l'exterior en marbre blanc i negre segueix la tradició clàssica florentina.

Dibuix del Chicago
Tribune Column, 1922
Adolf Loos
The Albertina Museum,
Vienna

Dibuix del Grand Hotel Babylon, 1923
The Albertina Museum, Vienna

Maqueta de paper de la casa
de Josephine Baker, 1927
Adolf Loos
CCCB, Barcelona

4. Activitats al voltant de l'exposició

Conferència inaugural - Auditori

Dimecres 13 de desembre, 18 h

A càrrec de Pilar Parcerisas, historiadora de l'art i comissària de l'exposició

Adolf Loos. Espais privats. Per una nova cultura del viure

Entrada gratuïta

Capacitat limitada

Cicle de Conferències

L'exposició compta amb un programa d'activitats i conferències on s'abordarà l'arquitectura i el valor de l'objecte de la mà d'experts que ajudaran a entendre amb més profunditat la figura de Loos. Les conferències tindran lloc a la Sales B i C del Museu, l'entrada és gratuïta i la capacitat limitada.

Dimarts 16 de gener, 19 h

Josep Quetglas

Sobre urnes i orinals

Dimarts 30 de gener, 19 h

Juan José Lahuerta

Adolf Loos: ornament, delictes i/o arquitectura

Dimarts 13 de febrer, 19 h

Andrés Alfaro Hofmann

La visió d'un col·leccionista d'objectes quotidians: el cas Loos

Espai de coneixement

Espai de coneixement és un servei-activitat dins l'exposició Adolf Loos - Espais privats que té com a objectiu facilitar un millor aprofundiment en els continguts i el discurs de l'exposició, tot promovent la lectura de llibres i revistes especialitzades, catàlegs d'altres exposicions i altres documents relacionats amb la mostra.

El Centre de Documentació del museu, espai permanent de consulta i recerca especialitzat en arts decoratives i disseny, instal·la ara una seu temporal dins de l'exposició. Els visitants hi podran consultar una selecció de més de 200 documents del seu fons, que s'anirà renovant en funció dels interessos del públic o de les novetats que vagin arribant al centre.

Accessible durant tot el temps que duri l'exposició, l'espai disposarà els caps de setmana d'un servei d'atenció i consulta, i es podrà accedir al seu catàleg en línia i obtenir el carnet d'usuari del centre, que permetrà fins i tot endur-se alguns dels documents en préstec.

Espai educatiu

Espai dedicat a les famílies amb nens i nenes on convida a recrear els espais interiors de Loos. A partir d'un teatrí buit el participant pot revestir les parets de l'espai, afegir zones de mirall, sòcols, panells de fusta mitjançant peces de material magnètic. Aquests teatrí es convertirà en un interior domèstic: una habitació, una sala d'estar o un menjador segons el criteri i creativitat del participant. Per completar l'estància es podran incorporar peces dels mobles més adients.

Visites a l'exposició

Visites comentades per al públic general

Dissabtes, 11.30 h

Visita inclosa en el preu de l'entrada a l'exposició

No cal fer reserva prèvia.

Visites per a grups

Visites comentades per a grups d'adults i escolars

Preu per grup: 60 €

De dimarts a divendres

Cal inscripció prèvia a reservesmuseudeldisseny@eicub.net o al tel. 9325668 01.

Els grups amb guia propi també han de reservar dia i hora.

Publicació

Adolf Loos. Espais privats, amb assajos de Beatriz Colomina, Markus Kristan, Christian Kühn, Juan José Lahuerta, Christopher Long, Eva B. Ottilinger, Pilar Parcerisas i Pilar Vélez

Tres edicions: català, castellà i anglès

Preu: 28 €, de venda al Museu del Disseny o al web

museudeldisseny.barcelona.cat

5. Selecció d'imatges

[Imatges per descàrrega](#)

Habitació Lina Loos
The Albertina Museum, Vienna

Àmbit 3

Despatx Casa Friedman
The Albertina Museum, Vienna

Àmbit 3

Làmpada de sostre,
1905-1913
Adolf Loos
Col·lecció Hummel,
Viena.
Foto: Gisela Erlacher

Àmbit 4

Taula c1900
Utilitzada per Adolf Loos
/ F.O.Schmidt
Col·lecció Hummel,
Viena.
Foto: Gisela Erlacher

Àmbit 4

Làmpada de sostre,
1907
Adolf Loos
Col·lecció Hummel,
Viena.
Foto: Gisela Erlacher

Àmbit 4

Interior Cafè Kapua
The Albertina Museum, Vienna

Àmbit 5

Interior Casa Müller
The Albertina Museum, Vienna

Àmbit 5

Taula, 1913
Adolf Loos (atribuïda)
Col·lecció Hummel,
Viena.
Foto: Gisela Erlacher

Àmbit 5

Butaca, 1907
Utilitzada per Adolf Loos /
F.O.Schmidt
Col·lecció Hummel, Viena.
Foto: Gisela Erlacher

Àmbit 5

Cadira de braços del
Cafè Capua, 1913
Adolf Loos
Col·lecció Hummel,
Viena.
Foto: Gisela Erlacher

Àmbit 5

Fotografia d'Adolf Loos
The Albertina Museum,
Viena.
Foto: Gisela Erlacher

Àmbit 5

6. Informació pràctica i contactes

Museu del Disseny de Barcelona

Sala A
Pl. de les Glòries Catalanes, 37-38
08018 Barcelona
museudeldisseny.barcelona.cat

Dates de l'exposició

Inauguració: dimecres, 13 de desembre a les 19:30 h
Exposició oberta del 14 de desembre de 2017 al 25 de febrer de 2018

Horari

De dimarts a diumenge, de 10 a 20 h
Tancat: els dilluns no festius, el 25 de desembre i l'1 de gener

Preus

Exposició temporal **Adolf Loos - Espais Privats**.
Entrada general, 4'40€ ; entrada reduïda, 3 €

Entrades combinades a les exposicions permanents i la temporal : general 8€; reduïda, 5,5€

Entrada reduïda

Targeta Rosa Reduïda / Aturats / Les famílies / Carnet de família nombrosa / Carnet de família monoparental / Majors de 65 anys / Persones de 16 a 29 anys / Carnet Centre Documentació del Museu / Carnet Xarxa de Biblioteques Municipals / Grups superiors a 10 persones / Targeta Barcelona Card Express / Bus Turístic (20% de descompte) / Club TR3SC (50% descompte) . (Caldrà acreditar la condició adduïda).

Entrada gratuïta

Diumenge a la tarda de 15 a 20 h i cada primer diumenge de mes
Jornada de portes obertes: 24 de setembre (La Mercè) / Menors de 16 anys / Posseïdors de la Targeta Rosa Gratuïta / Membres de l'ICOM (International Council of Museums) / Membres de l'Associació de Museòlegs de Catalunya / Guies turístics professionals / Professors d'ensenyament reglat / Persones que disposin del passi metropolità d'acompanyant d'un discapacitat / Periodistes / Posseïdors de la Targeta Barcelona Card./ Gaudir Més (Caldrà acreditar la condició adduïda).

Tota la informació de sala la trobareu en català, castellà i anglès.

Contacte premsa

Tatiana Viladomat - ArTv
Tel. +34645783134
tatiana@artv.es

premsa.museudeldisseny@bcn.cat
<http://ajuntament.barcelona.cat/museudeldisseny/ca/premsa>
[Material per premsa](#)

Els continguts d'aquest dossier estan subjectes a una llicència de [Creative Commons](#) si no s'indica el contrari.